

Monumentnummer*: 522178

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 12 december 2001
Kadaster deel/nr 82617/141

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Wormer	Wormerland	Noord-Holland

Locatienaam	Locatieomschrijving
Wormer	

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Wormer	F			4296

Omschrijving**

Inleiding

Voormalig PAKHUIS 'Batavia', gebouwd in 1894 in eclectisch-renaissancistische stijl, deel uitmakend van het pellerijcomplex 'Hollandia'. Het met de lange, representatieve gevel naar de Zaan gekeerde fabriekspand maakt deel uit van het gevarieerde industriële landschap langs de Zaanoevers waarin voedsel-, olie- en houtindustrie domineerden en het vervoer over water een essentiële vestigingsvoorwaarde was.

Omschrijving

Vrijstaand, met de brede hoofdgevel naar de Zaan gekeerd pakhuis op een rechthoekige plattegrond van 34 x 30 meter in rood/grauw bakstenen kruisverband opgetrokken, met twee bouwlagen en zolderverdieping onder een afgeknot schilddak, gedekt met gesmoorde oude holle pannen en mastiek met kiezels. Aan de voorzijde drie steekkappen met zadeldaken, waarvoor tuitgevels. In het metselwerk gele verblendstenen sierbanden, afzaten, blokken, sluit- en aanzetstenen en smeedijzeren muurankers met S-voluten. Voorts in de topgevels ruitmotieven in gele verblendsteen. De blokken op de hoeken van de lijsten zijn in zandsteen, die op de hoeken van de afzaat op de begane grond van hardsteen. Langs de dakrand loopt een geprofileerde gootlijst. In de vensters bevindt zich een ijzeren roedenverdeling.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De symmetrische voorgevel, op het zuiden, heeft negen traveeën, waarbij de tweede, vijfde en achtste traveeën risaleren en eindigen in tuitgevels die de daklijst doorbreken. De overige traveeën worden op de verdieping gescheiden door lisenen met daartussen segmentboog spaarvelden. De lisenen eindigen in een uitgemetseld fries met een dubbele muizentand.

Op de tamelijk lage begane grondzone over de hele lengte rondboog spaarvelden onder een cordonlijst met afzaat en dubbele muizentand, doorbroken door de risalieten. De buitenste twee risalieten hebben op de verdieping hoge rondboog spaarvelden, de middelste een recht gesloten spaarveld. In de risalieten op de begane grond (vernieuwde) laaddeuren. In de andere rondboog spaarvelden achttienruits ramen met radiaalroedenverdeling in de bovenlichten. De bijna dubbelhoge verdieping heeft in de spaarvelden veertigruits segmentboog vensters, in de risaliet (vernieuwde) laaddeuren, in de rechter en middenrisaliet met tienruits bovenlicht. Op de zolder in de buitenste risalieten getoogde (vernieuwde) rondboog glasdeuren en in de middelste risaliet twee paar boven elkaar geplaatste rechte, dubbele paneeldeuren. Hieronder de letters 'BATAVIA'.

De linker zijgevel (W), deels aan het zicht ontnomen door pakhuis Saigon, heeft dezelfde geleding als de voorgevel maar met acht traveeën, de tweede en zevende travee risalerend. De lisenen eindigen getrapt in het uitgemetselde fries met dubbele muizentand. De rechter zijgevel (O) is in geleding gelijk aan de linker en vrij gelegen, met op de begane grond rondboogvensters en in de middelste travee (vernieuwde) deuren.

De achtergevel (N) heeft eenzelfde geleding als de voorgevel ook met negen traveeën, maar zonder risalieten. Op de begane grond in de tweede en vijfde travee deuren in het spaarveld, in de negende (nieuwe) deuren van grotere afmetingen. Op de verdieping twintigruits ramen (in de achtste travee in XXd naar beneden verlengd).

De inwendige constructie op de begane grond bestaat uit ronde gietijzeren zuilen met opengewerkte, aangegoten schoren boven een zuilring en I-liggers. Hierop liggen de houten vloerbalken. Op de verdieping is de constructie hetzelfde maar zijn de schoren en de liggers in een haakse hoek geplaatst ten opzichte van die op de begane grond. De zuilen op de verdieping zijn hoger en slanker dan die op de begane grond.

Waardering

Uit 1894 daterend voormalig pakhuis 'Batavia' van algemeen belang wegens architectuur- en cultuurhistorische waarde als historisch-functioneel onderdeel van het pellerijcomplex 'Hollandia' en als grotendeels gaaf bewaard gebleven voorbeeld van in een eclectisch-renaissancistische stijl ontworpen grootschalig opslaggebouw ten behoeve van de machinale rijstpellerij, daterend uit het laatste kwart van de 19de eeuw. Voorts van grote ensemblewaarde wegens de historisch-functionele en ruimtelijke samenhang met de naburige industriebebouwing langs de Zaan.

Hoofdcategorie	Subcategorie	Functie
Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen	Opslag	Pakhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister
** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument
Datum van downloaden 16 oktober 2024